

TURINYS

- Nacionalinės paramos kaimo bendruomenių veiklai paraiškų surinkimo rezultatai
- Sėkmės istorijos
- Socialinis verslas
- Lėtasis turizmas Lietuvos kaimiškose vietovėse
- Gerieji projektų pavyzdžiai
- Užsienio naujienos

Skelbiami nacionalinės paramos kaimo bendruomenių veiklai paraiškų surinkimo rezultatai

Nuo 2021 m. vasario 1 d. iki kovo 1 d. buvo renkamos Nacionalinės paramos paraiškos kaimo bendruomenių veiklai finansuoti.

Minėtiems projektams finansuoti šįmet numatyta skirti apie 0,9 mln. Eur.

Nacionalinės mokėjimo agentūros (toliau – NMA) duomenimis, buvo pateiktos 539 paraiškos už 1.696.581 Eur.

Gautų paraiškų pasiskirstymas pagal veiklos sritis:

- kaimo bendruomenės materialinės bazės sukūrimo ir (arba) stiprinimo – 124 paraiškos už 356.332 Eur.
- kaimo vietovės viešųjų erdvių sutvarkymo, pritaikant jas kaimo gyventojų poreikiams (pvz., poilsio arba laisvalaikio vietos įrengimas) – 210 paraiškos už 998.572 Eur.
- bendruomeniškumą kaime skatinančių (įskaitant gerosios patirties sklaidos ir mokomuosius vizitus) ir tradicinių renginių organizavimo – 205 paraiškos už 341.677 Eur.

Pagal pateiktų paraiškų skaičių galima išskirti ir pasidžiaugti aktyviausiais rajonais: Panevėžio r. (24), Raseinių r. (19), Kauno r. (17), Vilkaviškio r. (14), Alytaus r. (14), Tauragės r. (12) savivaldybės.

Svarbi informacija pareiškėjams:

Paramos paraiškų vertinimo pabaiga – 2021-04-28 (trečiadienis).

Sprendimą dėl paramos skyrimo arba neskyrimo priima NMA direktoriaus įgaliotas asmuo, vadovaudamasis paraiškų vertinimo rezultatais.

Apie skirtą paramą pareiškėjas informuojamas elektroniniu būdu arba per informacines sistemas per 5 darbo dienas. NMA atsiųstame pranešime nurodoma skirta paramos suma, informacija apie avanso skyrimą bei projekto įgyvendinimo (mokėjimo prašymo pateikimo) terminas. Jei paramos gavėjas nusprendžia atsisakyti paramos – apie tai jis privalo nedelsdamas pranešti NMA raštu.

Apie sprendimą neskirti paramos pareiškėjas informuojamas elektroniniu būdu arba per informacines sistemas per 10 darbo dienų. NMA atsiųstame pranešime nurodoma paramos paraiškos atmetimo ar paramos neskyrimo priežastis ir tokio sprendimo apskundimo tvarka.

Papildoma informacija: NMA bendruoju telefonu (8 5) 252 6999 arba 1841, el. p. info@nma.lt

Sėkmės istorijos

VšĮ Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūros („Litfood“) Socialinio bendradarbiavimo skatinimo skyriaus inicijuotas projektas apie miestą į kaimą iškeitusius, į gimtąjį kraštą grįžusius lietuvius sulaukė skaitytojų susidomėjimo. Savo patirtimi ir sėkmės istorijomis noriai dalijosi kaimo gyventojai ir bendruomenės.

Gimtinei – žmogaus namai, užimantys ypatingą vietą jo gyvenime. Gimtas kraštas – erdvė, kurioje jis jaučiasi geriausiai. Tą patvirtina į kaimą gyventi sugrįžusių žmonių patirtys. Jos neatsiejamos be pamatinių vertybių: meilės gimtinei, žmogui, gamtai, bendruomeniškumo ir kūrybiškumo. Dalinamės istorijomis tų, kurie nėra abejingi tam, kas jų tėviškėje buvo, yra ir bus.

Vilnių iškeitė į Dacijonų kaimą

„Žmonės prisideda kuo gali, kad čia gyventi visiems būtų kuo patraukliau. Per penkerius metus gyvenimas keitėsi daug kartų, tačiau tai davė daugybę įvairios patirties. Ateityje jis taip pat neišvengiamai keisis, bet tame nematau nieko blogo. Pokyčiai verčia judėti pirmyn, todėl linkiu jų nebijoti, priimti sprendimus ryžtingai ir nesišvalgyti atgal. Galbūt ten iš kur kažkada išvykote dabar Jūsų siaubingai trūksta“, – pasakoja Vilnių į kaimą iškeitęs Mindaugas Piečia.

Visa Mindaugo sėkmės istorija: <https://bit.ly/3skPfKM>

Grįžus į kaimą įgyvendino 10 projektų

Netrukus 26-ąją gimtadienį švęsianti Raminta Karauskienė įsitikinusi: ne viską gyvenime lemia pinigai. Po studijų sostinėje ji grįžo į gimtąjį Semoškų kaimą, kuriame ūkininkauja ir tęsia visuomeninę veiklą.

Pastarajai moteris negaili laiko ir jėgų – viską atperka drauge su kaimo bendruomene pasiekti rezultatai, gyvenimą gimtinėje paverčiantys patogesniu ir malonesniu visiems.

Visa Ramintos sėkmės istorija: <https://bit.ly/3cEANrQ>

5 vaikus nusprendė auginti kaime

Nedideliame Kelmės rajono Butkiškės kaimelyje auga apie 30 vaikų (iki 14 metų) ir gyvena 52 jauni žmonės (jų amžius nuo 14 iki 29 metų). Bendruomenės pirmininkė, Kelmės krašto partnerystės vietos veiklos grupės finansininkė Kristina Bertašienė sako, jog kaime nėra nė vieno parduodamo namo. Vienai jaunai šeimai įsikūrus Butkiškėje, čia pastogės jau ieško ir jų giminaičiai. Puikus pavyzdys ir pačios Kristinos šeima: ji drauge su vyru Devidu gyvena ir dirbo Klaipėdoje. Tačiau gimus vaikams pakeitė požiūrį ir grįžo į gimtinę.

Visa Kristinos sėkmės istorija: <https://bit.ly/3wFpoQj>

Čia nebuvo vandens, patogumų, bet turėjome laisvę

7 metai – tiek laiko du vaikus auginantys Andrius ir Birutė jau gyvena kaime. Sostinės daugiabutį šeima iškeitė į trobą be vandens, tualetu ir kitų patogumų. Tačiau būtent čia, kaime, jie įgijo laisvę. Ir, kaip teigia pašnekovė, nėra nieko neįmanomo: šiandien jie džiaugiasi kokybišku, ramiu gyvenimu.

Gyvenant kaime tikrai yra daugiau laiko bendravimui su šeima, bendrų veiklų, pasibuvimų, pasivaikščiavimų, apsikabinimų.

Visa Andriaus ir Birutės sėkmės istorija: <https://bit.ly/3e4JR8C>

Socialinis verslas

Socialinis verslas – vienas iš efektyviausių priemonių kovoti su nedarbu, augančia socialine atskirtimi bei kitomis socialinėms problemomis. Įkūrus socialinį verslą ne tik vystomas tvarus verslas, gaunamas pelnas, bet ir prisidedama prie socialinės gerovės Lietuvoje sukūrimo.

Alytaus rajono Tėviškės namų bendruomenės inicijuoti ir įgyvendinti socialinio verslo projektai

UAB „Tėviškės ūkis“

Lietuvoje ūkininkai ir smulkūs augintojai susiduria su problema, kaip kuo ilgiau išlaikyti produkciją šviežią ir kokybišką bei pratęsti jų vartojimo laiką, taip pat, kur realizuoti užaugintą ir pagamintą produktą.

2019 metų pabaigoje Tėviškės namų bendruomenė įsteigė socialinio verslo bendrovę „Tėviškės ūkis“. Pagrindinis jos tikslas – siekis kuo daugiau savo krašto vartotojų aprūpinti sveikatinančiais maisto produktais ir gaminiais.

Statistikos departamento duomenimis, vyrauja didelis skirtumas tarp išauginamos vietinės maisto žaliavos, jos perdirbimo ir suvartojamo kiekio. Nemaža dalis išaugintos produkcijos tiesiog sugenda taip ir nepasiekusi vartotojų stalo.

ES ir Lietuvos maisto pramonės ateitis – didelės pridėtinės vertės kokybiška ir saugi produkcija, išauginta ir perdirbta taikant ne tik žinias, bet ir naujas, modernias technologijas.

Perdirbimas leidžia ne tik pratęsti produktų naudojimo laiką, bet ir padidinti maistinių medžiagų išsaugojimą, pagerinti maisto vertę bei pagaminti naujus produktus.

Atsižvelgdama į visas šias išvardintas priežastis – Tėviškės namų bendruomenė nusprendė padėti Alytaus regiono augintojams, dažnai net neturintiems galimybės patiems perdirbti arba paruošti perdirbimui savo užaugintos maisto žaliavos, todėl įkūrė nedidelę daržovių ir vaisių apdorojimo, paruošimo perdirbimui ir galutinio produkto pagaminimo gamyklėlę – UAB „Tėviškės ūkis“.

Daugiau informacijos: www.tevissesukis.lt

Tėviškės namų krautuvėlė – dar vienas Tėviškės namų bendruomenės socialinis verslas. Tai sveikatai palankaus, skanaus ir natūralaus maisto krautuvėlė, sukurta visiems, besidomintiems ir norintiems sužinoti apie sveiką mitybą, natūralius ir ekologiškus produktus.

Socialinio verslo pagrindu sukurta krautuvėlė siūlo platų kokybiškų prekių pasirinkimą. Čia galima rasti maisto produktų, užaugintų ir pagamintų pas patikimus Lietuvos ir ES šalių gamintojus, daugiausia iš smulkių, natūrinių ir ekologiškų ūkių.

Siekdama plėtoti požiūrį į sveiką mitybą ir gyvenseną, krautuvėlės steigėja – Tėviškės namų bendruomenė, stengiasi, kad sveikatinantys produktai būtų pasiekiami daugumai tuo besidomintių ir ieškančių, o pirkėjai, įsigyjantys produktus krautuvėlėje, prisideda prie kilnios socialinės misijos, kurios pelnas iš pardavimų investuojamas plėsti Vėžio informacijos ir paramos centro veiklą – onkologiniams ligoniams ir jų artimiesiems įrenginėjami masažuotojo, psichologo, kvapų ir muzikos terapijos kabinetai.

Taip pat visi perkantys „Tėviškės krautuvėlėje“, prisideda prie smulkiųjų Dzūkijos krašto augintojų ir gamintojų verslo plėtos.

Daugiau informacijos: www.tevisseskrautuvele.lt

Ligonių pavėžėjimas

Pacientams, globojamiems namuose reikalingi specializuoti tyrimai, klinikų specialistų konsultacijos ar procedūros kitose gydymo įstaigose. Nuo 2020 m. rugsėjo VšĮ „Tėviškės namai“ pradėjo nemokamai teikti papildomą pavėžėjimo paslaugą, skirtą gulintiems ar su vežimėliais ligoniams.

Rėmėjų dėka Tėviškės namų bendruomenė pernai įsigijo greitosios pagalbos automobilį, kurį pasitelkus atsirado galimybė pervežti gulintį pacientą ar ligonį vežimėlyje.

Parengta pagal internetinį puslapį <http://www.tevissesnamai.lt/socialinis-verslas/>

Daugiau apie **Socialinį verslą** ir jo pavyzdžius – kituose mūsų leidiniuose.

Lėtasis turizmas Lietuvos kaimiškose vietovėse

Vasarą, liepos 30 dieną, minėsime pirmąjį Lėtojo turizmo asociacijos gimtadienį. Pernai šią organizaciją įkūrė nedidelis bendraminčių būrys, savo jėgas, mintis ir darbus apjungęs tam, kad mūsų šalyje būtų žinomas bei populiarus ir kiek kitoks turizmas.

„Mūsų pirmas ir svarbiausias tikslas – gyventi ir dirbti darnoje su savimi ir savo aplinka. Ir tai nėra labai lengva, nes šiandieninis pasaulis vadovaujasi „laikas – pinigai“ principu“, – sako Lėtojo turizmo asociacijos prezidentė Henrieta Miliauskienė.

Nuo pat pramonės revoliucijos pradžios kasdienybė yra įsukama į vis greitesnę centrifugą – kuo greičiau generuoti didesnius piniginius srautus: greitesnis transportas, robotizuota pramonė, viršvalandiniai darbo grafikai, greitas maistas, greitos žinios, turinys išpraustas tarp iššokančių reklamų, adaptuoti ir sutrumpinti literatūros kūriniai, greitas adrenalinu arba pramogų prisodrintas

poilsis. Tačiau greitai „įkrautos“ žmogaus baterijos dar greičiau ir išsikrauna.

Vakarų pasaulyje nemaža žmonių dalis jau senokai pasuko į lėtumo kelią. Ir kuo toliau, tuo labiau suprantama, kad būti lėtam tai nėra „defektas“, kurį skubanti visuomenė turėtų eliminuoti. Tai tampa gyvenimo kokybės siekiu. Kai žmogus nustoja būti tik pinigų generatorius, jis atranda spalvų, skonių ir garsų kupiną pasaulį. Suvokimas, jog pasaulis gali būti įdomus čia pat – savame kieme, savame kaime, savame mieste, savame krašte – išvaduoja iš priverstinės skubėjimo būsenos.

Poreikis skirti laiko sau, savo pomėgiams ir interesams, o ne derintis prie kitų, formuoja visai kitokį keliavimo būdą. Kai žmogus domisi tik tuo, kas jam aktualu ir įdomu, tuomet ir laikas tokioje patirtyje įgauna visai kitas dimensijas. Besidomintis žmogus sustoja natūraliai, pasineria į penkių pojūčių pasaulį ir sugeria gaunamą patirtį iki širdies ir proto gelmių. Kuomet susitinka lėtasis paslaugų teikėjas ir lėtasis keliautojas, įvyksta tikra bendrystės alchemija.

Betarpiškas ryšys tarp paslaugos teikėjo ir keliautojo įmanomas tik tuomet, kai sutampa jų abiejų interesai, kai keliautojų skaičius toks, jog kiekvieno akys bus pastebėtos ir kiekvienas klausimas bus išgirstas bei atsakytas. Dažnu atveju lėtasis keliautojas tai pora, šeima, bičiulių ar bendradarbių būrelis, bet ne autobusas, traukinys ar lėktuvas pilnas nepažįstamų žmonių su skirtingais interesais ir vertybėmis. Lėtasis turizmas yra alternatyva masiniam turizmui. Besidomintis ir savo interesų vedamas keliautojas yra ir toks, kuris turės mažiausią socialinį bei ekologinį poveikį vietos bendruomenei ir aplinkai.

Lėtojo turizmo asociacija vienija lėtuosius paslaugų teikėjus, kuriems darbas yra jų gyvenimo būdas ir hobis, kurie noriai dalinasi savo sukauptą patirtimi, savo asmeniniu laiku ir sava gyvenamąja ar kūrybine erdve. Po viešnagės pas tokias asmenybes atrodo, kad išvyksti tarsi iš savo namų. Iš namų, į kuriuos norisi vėl ir vėl sugrįžti.

Vienos svarbiausių Lėtojo turizmo vertybių yra produkto autentiškumas, originalumas, tai kas nesumeluota, nesuvaidinta, nesurežisuota, nenukopijuota. O tokių Lietuvoje turime ne vieną ir ne du. Pažintį su Lėtojo turizmo atstovais, kurių šiuo metu turime 14, o dar dviejų kandidatų dokumentai tvarkomi, galime pradėti nuo Dzūkijos.

Verebiejų paukščių namelio medyje tvėrėja Ieva Žvinakevičiūtė

Šio namelio pavadinimas kilo iš vietovės, kurioje jis suprojektuotas. Namelis yra Žuvinto biosferos rezervato prieigose, Verebiejų kaime, Alytaus r. Čia esančios pelkės – unikali vieta, kurioje peri daugybė paukščių, tad poilsis šalia esančiame namelyje visada lydymas gausaus paukščių čiulbesio.

Paukščių namelis skirtas apsistoti 1-2 žmonėms, mėgstantiems gamtą, norintiems pabūti ramybėje ir praleisti laiką natūralioje aplinkoje.

Skaityti daugiau: <http://inx.lv/1M4h>

Nuotraukų autorė – Saulė Sesė

Daugiau apie **Lėtąjį turizmą** ir jo pavyzdžius – kituose mūsų leidiniuose.

Gerieji projektų pavyzdžiai

Gudkaimio kaimo bendruomenė, Vilkaviškio r.

Projekto pavadinimas: Gudkaimio kaimo bendruomenės aplinkos priežiūros paslaugų centro įkūrimas.

Tikslas: sukurti kokybiškų aplinkos priežiūros paslaugų teikimą Vilkaviškio rajone. Vietos projektu siekiama padidinti aplinkos priežiūros paslaugų pasiūlą.

Rezultatas: projekto lėšomis įsigyta: traktorius, puspriekabė, plaktukinis žolės smulkintuvas su bunkeriu, buldozeris, šakų smulkintuvas, aukštąjovė, krūmapjovė, vejapjovė, pastatytas 55 m² angaras.

Įgyvendinus projektą pradėtos teikti vejos pjovimo, landšafto formavimo ir priežiūros, sodų genėjimo paslaugos Vilkaviškio krašto VVG teritorijos gyventojams bei veikiantiems ūkio subjektams.

Projektas įgyvendintas pagal Vilkaviškio krašto VVG 2016-2023 m. VPS priemonę „NVO sektoriaus verslo kūrimas ir plėtra“.

Rūdupių kaimo bendruomenė, Telšių r.

Projekto pavadinimas: Rūdupių kaimo bendruomenės namų energetinio efektyvumo didinimas.

Tikslas: padidinti Rūdupių kaimo bendruomenės namų energetinį efektyvumą, sumažinant pastato energijos sąnaudas, kad būtų sutaupyta šilumos energija. Įgyvendinant Rūdupių kaimo bendruomenės projekte numatytus tikslus buvo atliekami kapitalinio remonto darbai: apšiltintos bendruomenės patalpų išorinės ir vidinės sienos, apšiltintos ir grindys, pakeistos lauko durys, atliktas langų išardymas ir montavimas, išardyta kapitalinė siena, įrengta elektros instaliacija.

Rezultatas: įgyvendinus projektą, buvo padidintas Rūdupių kaimo

bendruomenės patalpų (199,23 m²) energetinis efektyvumas, sudarytos galimybės sumažinti bendruomenės namų pastato energijos sąnaudas.

Dėl šio projekto įgyvendinimo bendruomenė turi šiltus, jaukius namus.

Projektas įgyvendintas pagal Telšių ir Rietavo savivaldybių 2014-2020 m. VPS priemonę „Parama atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimui ir (arba) energijos efektyvinimo didinimui“.

Kužių bendruomenė, Šiaulių r.

Projekto pavadinimas: Laisvalaikis vasaros slėnyje.

Tikslas: sutvarkyti Kužių miestelio viešąją erdvę, pritaikant ją gyventojų poreikiams, sudaryti palankias sąlygas poilsiui, padidinti gyvenamosios aplinkos patrauklumą, sumažinti depopuliaciją kaimo vietovėje.

Rezultatas: Kužių miestelyje įrengta lauko scena, aikštelė ir suoliukai pagerina socialinę ir fizinę kaimo infrastruktūrą, skatina socialinį kaimo vietovės gyventojų aktyvumą (nauja renginių vieta lauke), migracijos iš kaimo mažinimą (kultūrinė veikla ir tvarkinga aplinka visada skatina kurtis ir likti gimtajame krašte) bei sukurtos palankios sąlygos kaimo žmonių ekonominės veiklos plėtotei (šioje vietoje galima organizuoti muges, amatų pristatymo šventes ir t.t.).

Projektas įgyvendintas pagal 2015-2023 metų Šiaulių rajono VPS priemonę „Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse“.

Gerieji projektų pavyzdžiai

Kutiškių kaimo bendruomenė, Radviliškio r.

Projekto pavadinimas: Pramogauk, sportuok ir pažink savo kraštą.

Tikslas: puoselėjant bendruomeniškumą ir kuriant tematinius bendradarbiavimo tinklus su kitomis bendruomenėmis plėtoti sveikos gyvensenos ir sporto veiklas, gerinti jaunimo užimtumą bei vykdyti veiklas, susijusias su krašto tradicijų pažinimu.

Rezultatas: VO „Kutiškių kaimo bendruomenė“, bendradarbiaudama su Radviliškio rajono savivaldybės administracija bei Šiaulėniškių ir Daugėlaičių kaimo bendruomenėmis, įgyvendino vietos projektą. Projekto metu buvo įrengta Kutiškių bendruomenės krepšinio aikštelė ir suoliukai, išgytas pripučiamas batutas, organizuotas dviračių žygis maršrutu Kutiškiai – Daugėlaičiai – Šiaulėnai, surengtas

paskaitų ciklas apie sveiką gyvenseną ir ligų prevenciją, parodomosios karate programos ir paskaitos jaunimui apie kovos menų panaudojimą realiame gyvenime bei organizuotas projekto rezultatų pristatymo renginys „Pramogauk ir sportuok linksmi“ su kultūrine programa, krepšinio, futbolo varžybomis ir pramogomis vaikams.

Projektas skatina bendradarbiavimą tarp skirtingų bendruomenių, kuriant ryšius ir mažinant socialinę kaimo žmonių atskirtį, jaunimo prisidėjimas prie projekto rengimo ir įgyvendinimo gerina jų užimtumą.

Projektas įgyvendintas pagal VVG „Radviliškio lyderis“ teritorijos vietos plėtros strategiją 2016-2023 m.

Padubysio kaimo bendruomenė, Kelmės r.

Projekto pavadinimas: Aktyvaus poilsio ir sveikos gyvensenos veiklų vykdymas Padubysyje.

Tikslas: skatinti vietos gyventojų aktyvų ir sveiką gyvenimo būdą, skiriant ypatingą dėmesį jaunosios kartos socialiai pažeidžiamiesiems, taip pat priklausomybę turintiems asmenims bei jų šeimos nariams.

Rezultatas: Padubysio kaimo bendruomenė drauge su partneriais: VšĮ „Ramybės slėnis“ ir fiziniu asmeniu įgyvendino projektą. Jo metu buvo suorganizuotas 7 stovyklų ciklas skirtingoms asmenų grupėms – stovykla vyrams, moterims, šeimoms be vaikų, šeimoms su vaikais, vaikams bei dvi stovyklos paaugliams: merginoms ir vaikinams; 5 forumai-diskusijos; kelionės pėsčiomis (jų metu aplankytos

žinomos vietos); suorganizuota pavasario pasitikimo šventė, skirta pasidžiaugti bundančia gamta, įtraukti vietos jaunimą, ypač iš socialiai pažeidžiamų grupių, į bendruomeninę veiklą, supažindinti juos su bendruomenės vykdoma ūkine veikla. Buvo organizuojama bendruomenės gaminamo sūrio degustacija.

Projektas pagerino gyvenimo kaime kokybę, suteikdamas jaunesiems vietos gyventojams žinių apie bendruomenės socialinę, ekonominę bei kultūrinę veiklas, taip pat paskatintas jų noras likti dirbti ir gyventi kaime. Išugdytas gebėjimas rinktis sveiką gyvenimo būdą bus pagrindas skleisti šią idėją tiek savo artimiesiems, tiek savo draugams.

Projektas įgyvendintas pagal Kelmės krašto partnerystės vietos veiklos 2016-2023 m. VPS veiklos sritį „Parama jaunimo verslumo iniciatyvų kūrimuisi“.

Užsienio naujienos

„Sumanūs kaimai“ ir kaimo skaitmeninė pertvarka

Skaitmeninė pertvarka visoje Europoje skatina kaimų vietas ir jų gyventojus, įmones ir viešąsias įstaigas diegti naujoves ir nuolat prisitaikyti. Jie negali tiesiog laukti, kol pas juos ateis skaitmeniniai sprendimai. Jie patys turi tapti savo skaitmeninės transformacijos žaidėjais. ES šalių vadovaujančiosios institucijos turi užtikrinti, kad visoje jų teritorijoje būtų sudarytos sąlygos paremti kaimų vietas jų skaitmeninėje transformacijoje. Siekiant kurti paramos priemones remiančius Sumanius kaimus, reikia įvertinti šias sąlygas:

1. Reikia užtikrinti galimybę prisijungti prie greito interneto. Tačiau norėdami išnaudoti savo potencialą, Sumanūs kaimai turi derinti prieigą prie „kietos“ skaitmeninio infrastruktūros su kitų svarbių „minkštųjų“ gebėjimų ir įgūdžių plėtojimu;

2. Turi būti sukurti visų vietos suinteresuotųjų šalių įtraukimo į skaitmeninių poreikių nustatymą ir bendrų skaitmeninių sprendimų kūrimo mechanizmai. Skaitmeninės technologijos bus priimtos ir skleidžiamos tik tuo atveju, jei vietos suinteresuotieji pripažins jų naudą ir turės įgūdžių bei kompetencijų jas taikyti. Tai užtikrinama atliekant visų kaimo vietovės plėtros dalyvių poreikių ir kompetencijų analizę ir kartu parengiant skaitmeninio planą. Procesas paprastai turi prasidėti nuo skaitmeninio raštingumo ir įtraukties, skirtos suinteresuotosioms šalims suteikti reikiamą informaciją, po to įgūdžių ir kompetencijų, leidžiančių naudotis esama ar planuojama skaitmenine infrastruktūra, suprasti

ir naudoti skaitmenines paslaugas ir galiausiai baigtis prisidėjimu kuriant naujas paslaugas;

3. Kaimo vietovės turi turėti prieigą prie tarpininkų, brokerių, bendradarbiavimo „erdvių“, kad būtų palaikomas skaitmeninis perėjimas. Gavusios paramą, kaimo vietovės gali kurti ir prisidėti prie naujų pažangių produktų ir paslaugų, skirtų kaimo bendruomenėms ir jų suinteresuotosioms šalims;

4. Reikia remti ir skatinti bendradarbiavimą su kitais skaitmeninės pertvarkos veikėjais platesnėse regioninėse ir nacionalinėse ekosistemose. Skaitmenines naujoves daugiausia skatina įmonės, mokslinių tyrimų įstaigos ir didelių didmiesčių regionai. Kaimo bendruomenės paprastai veikia sudėtingoje viešoje inovacijų ekosistemoje, turinčioje skirtingų teritorinių ir sektorių strategijų ir dalyvių. Kiekvienas Sumanus kaimas turi būti praktiškas ir įsitvirtinti šiose skaitmeninio sistemos pagal savo skaitmeninės brandos lygį, kurti tinklus, bendradarbiauti.

Vadovaujančios institucijos turi žinoti, kad kiekviena kaimo vietovė turės skirtingus pajėgumus ir pasirengimą pradėti skaitmeninę transformaciją. Todėl pagal kiekvienos kaimo vietovės „skaitmeninę brandą“ reikės atsižvelgti nustatant paramos priemones ir tai numatyti projektų atrankos procedūrose ir kriterijuose. Kurdamos savo išmaniųjų kaimų paramos sistemą, vadovaujančiosios institucijos, be kita ko, turi atsižvelgti į atrankos kriterijus ir procedūras, kurias naudos pasirinkdamos Sumanųjų kaimų strategijas. Šių strategijų, nukreiptų į skaitmeninimą, paramos sistemoje turėtų būti atsižvelgiama ne tik į skaitmeninius kaimų poreikius ir galimybes, bet ir į jų skaitmeninę brandą ar galimybes sėkmingai įgyvendinti pasirinktą strategiją. Tai galima įvertinti dviem būdais. Pirma, įprastas metodas yra įvertinti jų skaitmeninių išteklių lygį ir kokybę. Antra, keli tinklai ir suinteresuotosios šalys, dalyvaujančios EKPT teminėje grupėje „Sumanūs kaimai“, teigė, kad taip pat svarbu įvertinti skaitmenines funkcijas, kurias kaimo vietovės gali atlikti tiek vietoje, tiek platesnėse skaitmeninėse ekosistemose. Tada valdžios institucijos gali pritaikyti savo paramos priemones taip, kad kaimo bendruomenės galėtų priimti jų skaitmeninę transformaciją.

Parengta pagal e-leidinį <https://enrd.ec.europa.eu/>

Daugiau apie „Sumanūs kaimai“ – kituose mūsų leidiniuose.

Užsienio naujienos

Paskelbti konkurso „Kaimo įkvėpimas 2021“ nugalėtojai!

Europos Komisijos narys Janusz Wojciechowski atsakingas už žemės ūkį, šių metų kovo 25 d. vykusioje virtualioje konkurso „Kaimo įkvėpimas 2021“ (The Rural Inspiration) ceremonijoje, apdovanojo penkis šio konkurso nugalėtojus.

Apdovanojimų transliacijos įrašą „Youtube“ platformoje [galite rasti čia](#).

Konkurso „Kaimo įkvėpimas 2021“ tema – „Mūsų kaimo ateitis“, kaip dalis Europos Komisijos inicijuotos diskusijos apie ilgalaikę Europos kaimo vietovių viziją.

Konkurso komisija vertino 125 konkursinius pasiūlymus iš 22 ES šalių keturiuose teminėse kategorijose – „Žalioji ateitis“, „Skaitmeninė ateitis“, „Socialinio įtraukimo ateitis“, „Atspari ateitis“. Penktojoje kategorijoje „Populiariausias projektas“ geriausią projektą internetiniu balsavimu rinko 10200 žmonių iš visos Europos.

Kategorijoje „Žalioji ateitis“ nugalėtoju tapo suomių projektas „Išmintinga išteklių vizija“ (Resource Wise Visions). Kategorijoje „Skaitmeninė ateitis“ geriausiu pripažintas vokiečių projektas „Ūkio parduotuvė – dėžutė“ (The Hofladen BOX). Kategorijoje „Socialinio įtraukimo ateitis“, nugalėtojo vardas atiteko austrų projektui „Žalioji priežiūra – kur žmonės klesti“ (Green Care – Where People Flourish). Kategorijoje „Atspari ateitis“ triumfavo ispanų žiedinės bioekonomikos pilotinis projektas. Populiariausiu 2021 metų projektu Europos rinkėjai išrinko lenkų projektą „Angelių sodai“ (Angelic Gardens).

Plačiau su nugalėtojų projektais [galite susipažinti čia](#).

Europos Komisijos nuomone, sėkmingos istorijos gali įkvėpti daugiau žmonių ir organizacijų pakartoti panašias iniciatyvas kitur, geriau išnaudojant Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai teikiamas galimybes padėti kaimo vietovėms įveikti įvairiausių XXI amžiaus ekonominius, aplinkos ir socialinius iššūkius. Kad tai vyktų, reikia dalintis informacija apie gerosios praktikos projektus iš visos Europos šalių.

Parengta pagal e-leidinį <https://enrd.ec.europa.eu/>

Leidinį rengė

VšĮ Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūros
Socialinio bendradarbiavimo skatinimo skyrius

Tel. +370 685 87511

El. paštas bendruomenes@litfood.lt